

Asia: Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistelevan työryhmän muistioloituksen ehdotuksista

Viite: OKM/62/040/2018
kirjaamo@minedu.fi

Sivistystyönantajien lausunto

Yleistä

Sivistystyönantajat (myöhemmin Sivista) pitää aihetta, vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista, erittäin tärkeänä ja ajankohtaisena jatkuvan oppimisen ja työelämän kehittämisen kannalta. Vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on sangen tervetullut muutos ja vahvistaa vapaan sivistystyön asemaa koulutuskentässä.

Vapaata sivistystyötä haastetaan kehittämään, esimerkiksi oppivelvollisuuden pidennyksen ja työelämän osaajapulan vuoksi, asiakaslähtöisyyttä ja työelämävastaavuutta osaamisperusteisesti. Sivista katsoo, että on keskeistä saada näkyville vapaan sivistystyön oppilaitoksissa ja koulutuksissa hankittu osaaminen. Tällä tavoin oppilaitosten mahdollisuudet tarjota erilaisia opintoja tulevat näkyviksi ja yksilöiden opintopolut jäsentyvät.

Tiedonkeruu ja koulutuksen laajuus

Sivista pitää tiedonkeruuta tärkeänä. Katsomme, että vapaan sivistystyön tiedonkeruuta pitää kehittää, jotta koulutuksen vertailtavuutta voidaan lisätä ja läpinäkyvyyttä parantaa. Hallinnollisen työmäärän kasvu voi olla merkittävä, ja tietojärjestelmien luominen vaatii taloudellisia panostuksia. Sivista muistuttaa, että osa toimijoista on melko pieniä, joten tämä on otettava valmistelussa huomioon. Pidämme perusteltuna kuvata koulutuksen laajuus opintopisteinä. Koulutuksen laajuuden mittaaminen on tärkeä jatkossa, kun seurataan opiskelijoiden opintojen etenemistä.

Työn muutos ja rahoitustarpeet

Sivista katsoo, että myös pedagoginen muutos on iso. On arvioitava, onko muutoksella vaikutusta kelpoisuusvaatimukseen. Jotta vapaa sivistystyö pysyy toiminta- ja kilpailukykyisenä, täytyy rahoitustasoa tarkastella säännöllisin väliajoin. Työmäärän kasvun täytyy heijastella myös rahoituksen kasvua.

Pedagogiseen muutokseen, ohjaukseen, tavoitteiden kuvaamiseen ja arviointiin tarvitaan riittävästi lisätukea ja ohjeistusta. Osaamisperusteisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessien täytyy olla kaikille toimijoille selviä. Muutokset toisissa koulutusmuodoissa ovat opettaneet, että muutokseen on varattava riittävästi aikaa ja sitä on huomioitava lisärahoituksella. Sivista kannattaa periaatetta, että opetusta voi antaa opettaja, kouluttaja tai ohjaaja.

Johtaja
Laura Rissanen

Elinkeinopoliittinen asiantuntija
Jussi-Pekka Rode